

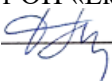
**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра економічної кібернетики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
декан факультету інформаційних
технологій
Глазунова О.Г.
2022 р.

Протокол №10 від 19 травня 2022 р.

"СХВАЛЕНО"
на засіданні кафедри економічної кібернетики
Протокол №10 від 06 травня 2022 р.
Завідувач кафедри
 Дмитро ЖЕРЛІЩИН

"РОЗГЛЯНУТО"
Гарант ОП «Економічна кібернетика»
 Наталія ПОПРОЗМАН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Моделювання бізнес-процесів»

Галузь знань **05 «Соціальні та поведінкові науки»**
Спеціальність **051 «Економіка»**
Освітня програма **«Економічна кібернетика»**

Розробник:

доцент кафедри економічної кібернетики, к.е.н., доцент Негрей М.В.

Київ – 2022 р.

Опис навчальної дисципліни

Моделювання бізнес-процесів

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, ступень вищої освіти	
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки;
Спеціальність	051 Економіка;
Освітня програма	Економічна кібернетика;
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістовних модулів	2
Курсовий проект (робота)	Не передбачено
Форма контролю	Екзамен
Показники навчальної дисципліни	
Форма навчання	<i>Денна</i>
Рік підготовки	<i>1</i>
Семестр	<i>1</i>
Лекційні заняття	<i>30</i>
Практичні, семінарські заняття	
Лабораторні заняття	<i>30</i>
Самостійна робота студента	<i>60</i>
Індивідуальні завдання	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>12 год.</i>

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу: формування системи теоретичних знань і практичних навичок моделювання бізнес-процесів; опанування основних принципів роботи та базових методів і моделей в управлінні бізнесом.

Завдання вивчення курсу: засвоєння основних принципів управління бізнес-процесами, орієнтованих на застосування сучасних наукових методів, моделей та засобів інформаційних технологій; набуття вмінь створення, використання й адаптації моделей в управлінні бізнес процесами.

Засвоївши курс студент повинен:

знати:

- основні принципи організації бізнес-процесів,
- принципи побудови моделей бізнес-процесів,
- використання моделей в управлінні бізнес-процесами;

вміти:

- аналізувати структуру бізнес-процесів;
- формувати стратегію, місію і цілі компанії;
- розробляти продукт;
- будувати бізнес-модель компанії;
- самостійно здійснювати підбір інформації необхідної для вирішення поставлених задач, аналізувати отримані результати;

володіти:

- методами аналізу статистичних даних,
- навиками використання сучасного програмного забезпечення.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК2.Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК3.Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

ЗК4.Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності діяльності.

ЗК5.Здатність працювати в команді.

ЗК6.Здатність розробляти проекти та управляти ними.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК1.Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК3.Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7.Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК10.Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК11. Здатність створювати та оцінювати моделі економічних процесів як аналітично так і з використанням універсальних програмних засобів і аналітичних платформ, що застосовуються для аналізу даних.

СК12. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

Програмні результати:

2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

7.Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

9.Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень

12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

16. Застосовувати сучасні інформаційні системи на підприємствах (установах) різних сфер діяльності, зокрема в аграрній сфері.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Створення та розвиток компанії

Тема 1. Вступ. Місія і цілі підприємства.

Місія та система цілей підприємства. Визначення місії підприємства. Приклади місій. Визначення цілей підприємства. Етапи побудови системи цілей. Класифікація цілей підприємства.

Тема 2. Бізнес стратегія.

Стратегія блакитного океану. Концепція життєвих циклів компанії. Реінжиніринг. Концепція позиціонування. Ощадливе виробництво. Методологія РАЕІ.

Тема 3. Формування ідеї. Розробка продукту.

Ідея. Актуальність ідеї. Формула успіху ідеї. Оцінка ідеї. Переваги і недоліки. Приклади вітчизняних успішних ідей. Процес створення продукту. Команда. Формування команди. Проблеми реалізації ідеї.

Тема 4. Створення бренду.

Поняття бренд. Моделі створення бренду. Колесо бренду. Методика Thompson Total Branding

Тема 5. Бізнес комунікації

Емоційне лідерство. Складові емоційного інтелекту в моделі здібностей. Методи діагностики EI, використовувані в рамках моделі здібностей. Визначення емоційного інтелекту. Емоційний інтелект в популярній психології. Передумови розвитку емоційного інтелекту.

Змістовний модуль 2. Побудова бізнес-моделі компанії

Тема 6. Шаблон бізнес-моделі.

Визначення бізнес-моделі. Побудова структурних блоків бізнес-моделі. Ключові партнери. Ключові ресурси. Ціннісні пропозиції. Канали збуту. Взаємовідносини з клієнтами. Сегменти споживачів. Структура витрат. Потоки надходження доходів.

Тема 7. Стилi ведення бізнесу.

Розділення бізнес-моделі. "Довгий хвіст". Багатосторонні платформи. FREE як бізнес-модель. Відкриті бізнес-моделі.

Тема 8. Дизайн бізнес-процесів.

Підказки сподоживачів. Генерація ідей. Візуалізація. Прототипування. Сторітеллінг. Сценарії

Тема 9. Стратегія і бізнес-моделі.

Середовище бізнес-моделювання. Оцінка бізнес-моделей. Бізнес-моделі і стратегія блакитного океану. Управління множинними бізнес-моделями.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Створення та розвиток компанії						
Тема 1. Вступ. Місія і цілі підприємства.	12	2		2		8
Тема 2. Бізнес стратегія	12	4		2		6
Тема 3. Формування ідеї. Розробка продукту	12	4		4		4
Тема 4. Створення бренду	12	4		4		4
Тема 5. Бізнес комунікації	12	2		2		8
Разом за змістовим модулем 1	60	16		14		30
Змістовий модуль 2. Побудова бізнес-моделі компанії						
Тема 6. Шаблон бізнес-моделі	15	4		4		7
Тема 7. Стили ведення бізнесу	15	4		4		7
Тема 8. Дизайн бізнес-процесів	15	2		4		9
Тема 9. Стратегія і бізнес-моделі	15	4		4		7
Разом за змістовим модулем 2	60	14		16		30
Усього годин	120	30		30		60

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Місія і цілі підприємства.	2
2.	Розробка бізнес стратегії	2
3.	Формування ідеї. Розробка продукту	4
4.	Створення бренду	4
5.	Налагодження бізнес комунікацій	2

6.	Розробка шаблону бізнес-моделі	4
7.	Стилі ведення бізнесу	4
8.	Дизайн бізнес-процесів	4
9.	Формування стратегії і розробка бізнес-моделі	4
	Разом	20

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Перелік питання для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Бізнес-модель підприємства: сучасні підходи до визначення та класифікації.
2. Споживча цінність продуктів (послуг): характеристика, структура, особливості дослідження.
3. Роль інтелектуального капіталу у стратегічному розвитку компанії.
4. Значення нематеріальних (невідчутних) ресурсів у забезпеченні конкурентних переваг підприємства.
5. Досвід формування та використання ключових компетенцій транснаціональних компаній.
6. Бенчмаркінг як метод конкурентного аналізу: переваги та недоліки.
7. Практичні аспекти використання бенчмаркінгу: зарубіжний і вітчизняний досвід.
8. Досвід використання аутсорсінгу як інструменту забезпечення ефективності бізнесу.
9. Організаційно-економічна характеристика франчайзингової моделі бізнесу.
10. Сучасні методики аналізу конкуренції в галузі: переваги та недоліки.
11. Особливості стратегічної поведінки компанії на різних стадіях життєвого циклу.
12. Значення стратегічних ресурсів у бізнес-моделюванні.
13. Сучасна технологія бізнес-інжинірингу.
14. Практичні аспекти оптимізації бізнес-процесів компанії.
15. Формування конкурентних переваг на основі синергізму у бізнесі.
16. Особливості оцінки синергетичного ефекту у бізнесі.
17. Стратегічні альянси як сучасні моделі бізнесу.
18. Злиття та поглинання компаній як спосіб розвитку моделей їх бізнесу.
19. Особливості формування та функціонування бізнес-моделей транснаціональних компаній.
20. Характеристика сучасних бізнес-моделей сітьових і віртуальних компаній.

21. Практичний досвід розробки та використання Збалансованої системи показників (Balanced Scorecard).
22. Сучасні методи стратегічної оцінки результативності бізнесу.
23. Вартісні методи оцінки ефективності бізнес-моделі компанії (концепція VBM).
24. Використання підходів загального управління якістю (TQM) для забезпечення ефективності бізнес-моделі компанії.
25. Методичний інструментарій оцінки інтелектуального капіталу компанії.
26. Корпоративні знання як стратегічний ресурс компанії.
27. Сучасні методики оцінки вартості бренду компанії: практичні аспекти.
28. Роль інформаційних ресурсів і комп'ютерних програм у бізнес-моделюванні.
29. Замальовка способу життя споживача
30. Спосіб життя
31. Реальна історія
32. Фантастична легенда
33. Створення настрою
34. Символічний персонаж
35. Акцент на технології
36. Наукові факти
37. Свідчення на користь продукту
38. Стратегія блакитного океану
39. Концепція життєвих циклів компанії
40. Реінжиніринг
41. Концепція позиціонування
42. Ощадливе виробництво
43. Емоційний інтелект
44. Методологія РАЕІ
45. Розділення бізнес-моделі
46. Довгий хвіст
47. Багатосторонні платформи
48. FREE як бізнес-модель
49. Відкриті бізнес-моделі
50. Підказки споживача
51. Генерація ідей
52. Візуалізація
53. Прототипування
54. Сторітеллінг
55. Сценарії
56. Середовище бізнес-моделювання

57. Оцінка бізнес-моделей

58. Бізнес-моделі і стратегія блакитного океану

59. Управління множинними бізнес-моделями

Приклад екзаменаційного білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
СВО <i>другий</i> <i>(магістерський)</i> <i>рівень</i> 051 Економіка	Кафедра Економічної кібернетики	Екзаменаційний білет № 2 з дисципліни «Моделювання бізнес-процесів»	Затверджую: Зав. кафедри Проф. Жерліцин Д.М. _____ 2022 р.
1. Екзаменаційне питання (максимальна оцінка 10 балів за відповідь)			
<i>Сучасні методики оцінки вартості бренду компанії: практичні аспекти.</i>			
2. Задача (максимальна оцінка 10 балів за розв'язання задачі)			
<i>Побудувати модель компанії Lulu.com</i>			
3. Тестові завдання різних типів (максимальна оцінка 10 балів за відповідь на всі тестові завдання)			

8. Методи навчання

В процесі викладання навчальної дисципліни за характером пізнавальної діяльності застосовуються переважно методи гейміфікації та пояснювальноїлюстративний, евристичний методи, а також частково кожен із зазначених методів залежно від видів робіт на занятті. (Табл. 1).

Таблиця

1 Класифікація методів навчання

Засади	Найменування	Характеристики
1. Джерело знань: слово образ досвід	словесні, наочні, практичні	
2. Етапи навчання	підготовка до вивчення нового матеріалу, вивчення нового матеріалу, закріплення вправ, контроль і оцінка	
3. Спосіб педагогічного керівництва	пояснення педагога, самостійна робота	керівництво: безпосереднє; опосередковане

Засади	Найменування	Характеристики
4. Стиль викладання (пояснення)	інформаційно-повідомлювальний, пояснювальний, інструктивнопрактичний, пояснювальноспонукальний	
4. Логіка навчання	індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні	
5. Дидактичні цілі	організація навчальної діяльності, стимулювання і релаксація, контроль і оцінка	
6. Дидактичні завдання	методи оволодіння знаннями, методи формування умінь і навичок, застосування здобутих знань, умінь і навичок	
7. Характер пізнавальної діяльності	пояснювально-ілюстративні, репродуктивні проблемного викладу, частково-пошукові (евристичні), дослідницькі методи	репродуктивні Продуктивні

9. Форми контролю

Кожна з форм контролю має особливості й залежить від мети, змісту та характеру навчання. У процесі навчання дисципліни використовуються наступні форми контролю:

- **Поточний контроль:** усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), комп'ютерне тестування, виконання практичних завдань на комп'ютері згідно програми;
- **Підсумковий контроль:** тестування та співбесіда за результатами роботи.

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

Поточний контроль		Рейтинг з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$	Рейтинг з додаткової роботи $R_{\text{ДР}}$	Рейтинг штрафний $R_{\text{ШТР}}$	Підсумкова атестація (екзамен)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2					
0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

Примітки.

Рейтинг з поточної роботи (навчальної, додаткової), штрафний рейтинг та показники підсумкової атестації визначаються відповідно п. 2 та п.4 Положення про

екзаменів та заліків у Національному університеті біоресурсів і природокористування України, що затверджене Вченою радою НУБіП України « 27 » грудня 2019 р. протокол №5.

Загальний рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національної оцінки наступним чином:

Шкала оцінювання: національна та ECTS		
Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

11. Методичне забезпечення

Електронний навчальний курс, розроблений на базі платформи LMS Moodle, розміщений на навчальному порталі НУБіП України за адресою: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2150>

12. Рекомендована друкована література

Основна

1. Пономаренко В. С., Мінухін С. В., Знахур С. В. Теорія та практика моделювання бізнес-процесів : монографія. Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. 244 с.
2. Цифрова економіка : підручник / Т. І. Олешко, Н. В. Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. – К. : НАУ, 2022. – 200 с.
3. Грант Р. Сучасний стратегічний аналіз. 9 видання. (Contemporary Strategy Analysis: Text and Cases Edition, 9th Edition Robert M. Grant).
4. Каплан Р.С. Сбалансованная система показателей. От стратегии к действию, 2004.
5. Осовська Г. В. Менеджмент організацій : підручник / Г. В. Осовська, Л. Ц. Масловська, О. А. Осовський. – К. : Кондор, 2014. – 366 с.
6. Остервальдер А. Построение бизнес-моделей: Настольная книга стратега и новатора / А. Остервальдер.ю Ив Пьен; Пер. С англ. – Альпина Пабlishер, 2017. – 288 с.

Додаткова література

7. Модернізація фінансових систем: методологія та інструменти управління / Ю.Г. Лисенко; Н.С. Педченко; В.М. Кравченко; В.В. Мандра; М.О. Мизнікова; В.М. Берлін; В.М. Лев та ін. / За ред. чл.кор. НАН України, д-ра

екон. наук, проф. Лисенко Ю.Г.; д-ра екон. наук, доц. Жерліцина Д.М. – Полтава, 2017. – 348 с.

8. Трусова, Н. В., Вініченко, І. І., & Дьяченко, Н. К. (2022). Моделювання бізнес-процесів сільськогосподарських підприємств. Агросвіт, (4), 18-26.

9. Dumas, M., La Rosa, M., Mendling, J., & Reijers, H. A. (2013). Fundamentals of business process management (Vol. 1, p. 2). Heidelberg: Springer.

10. Harmon, P. (2019). Business process change: a business process management guide for managers and process professionals. Morgan Kaufmann.

11. Kirchmer, M. (2017). High performance through business process management. West Chester: Springer.

12. Klefsjö, B. (2014). Successful Business Process Management: What You Need to Know to Get Results. Quality Progress, 47(12), 76.

13. Page, S. (2015). The power of business process improvement: 10 simple steps to increase effectiveness, efficiency, and adaptability. Amacom.

14. Panagacos, T. (2012). The Ultimate Guide to Business Process Management: Everything you need to know and how to apply it to your organization.

15. Tony Benedict, Mathias Kirchmer, Marc Scarsig, Pater Frantz, Raju Saxena, Dan Morris, Jack Hilty. BPM CBOK Version 4.0: Guide to the Business Process Management Common Body Of Knowledge Paperback – November 2, 2019.

16.

13. Інформаційні ресурси

25. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

26. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг Україні [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua>

27. Національний банк України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

28. ПФТС Фондова біржа [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://pfts.com.ua>

29. Украинская биржа – центр ликвидности интернет-трейдинга (акции, фьючерсы, опционы) [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://www.ux.ua>

30. Загальнодоступна інформаційна база даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про ринок цінних паперів [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://stockmarket.gov.ua/>